

3. Офіційний сайт філії «Бірківська гімназія Зіньківського опорного ліцею імені М. К.Зерова Зіньківської міської ради» // URL: <http://birky-zosh.pl.sch.in.ua/>
4. Цифрові навички для вчителів // URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/serial-iz-tsyfrovoi-hramotnosti-dlia-vchyteliv>
5. Юдіна І. А. Дистанційне навчання в музичній школі. Перший досвід, проблеми та висновки. Чернігів. 2020 // URL: <https://naurok.com.ua/distanciyne-navchannya-v-muzichniy-shkoli-90519.html>

Ільїнова Тетяна,
викладачка Дитячої художньої школи
Горішньоплавнівської міської ради
Кременчуцького району Полтавської
області (м. Горішні Плавні)

ПАРТИСИПАТИВНІ ПРАКТИКИ У СУЧАСНІЙ МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ

***Анотація.** У статті презентовано загальне поняття про партисипативність у мистецтві. Визначено, що актуалізація концепції партисипативних практик є перспективним напрямом розвитку мистецького руху. Його основною орієнтацією є людиноцентризм, взаємодія з глядачем, що базується на феномені співучасті, співавторства, в створенні видовищного творчого продукту.*

***Ключові слова:** партисипація, соціальна взаємодія, колективне, процес творення.*

Мистецтво завжди було засобом вираження індивідуальності, своєї думки, власного почуття та ідеї. Однак, сучасна парадигма мистецтва все більше переходить від ідеї одноосібного творення до спільного та партисипативного підходу. Слово «партисипація» з'являється у багатьох

сферах і спрямоване на взаємодію різних суб'єктів. Ідея створення спільного є актуальною.

Саме тезу про використання партисипативної практики, щоб створити твори, які не лише надихають та вражають, а й стимулюють активну взаємодію та співтворчість глядачів є предметом творчості художників Яніса Кунеліса (Janis Kounellis), Єйо (Yayoi Kusama), Олівії Сабу (Olivia Sabet), Крісто і Жан-Клода (Christo and Jeanne-Claude). Український митець Єгор Анцигін працює у напрямках інсталяції, фотографії, живопису, активно використовує у своїй творчості ідеї партисипації. В його проєкт «Cleaning schedule / Графік прибирання» (2017 р.) було залучено не тільки творче ком'юніті, але і робітників-людей далеких від мистецтва. І ця взаємодія і стає цінним результатом творчості.

Партисипація в мистецтві – це процес залучення слухачів або глядачів у творчий процес. Партисипація (з англ. participation – участь) розуміється як набір стратегій, спрямованих на взаємодію з суб'єктом (або групою суб'єктів) для створення чогось нового і спільного. У художньому полі термін «партисипація» застосував Ніколя Бурріо в книзі «Реляційна естетика» (1998 р.), де він наголошує на тому, що мистецтво – це місце, що створює специфічний простір для спілкування. Партисипація може включати в себе різноманітні форми співпраці: від спільного створення муралів та інсталяцій до спільних майстер-класів та творчих воркшопів. В освітньому середовищі для дітей це може бути розпис стін від проєкту до реалізації; активний театр, побудований на спонтанних інтерпретаціях; мудборди – об'єднана однією темою спільна робота; зміна ролей вчитель – учень тощо.

Практика постановки театрального дійства автора статті зумовила використання партисипації, коли учні виконували ролі, які самі собі на ходу вигадували. Результат виявився у великій кількості позитивних емоцій, емоційної відкритості, креативності.

Партисипація має кілька важливих цілей і переваг.

1. Стимулювання творчості. Включення учасників у творчий процес дозволяє їм розкрити свій потенціал і відчути себе активними творцями. Ситуації, які відбуваються під час творення дають можливість відчути багатоманіття поглядів на одну тему.

2. Розширення горизонтів. Участь у спільних проєктах дозволяє учасникам вивчати нові техніки, ідеї та підходи до мистецтва, розширювати їхні горизонти. Набувається новий досвід через емоційні переживання. Якщо дивитися на парадигму творення мистецтва через призму, що кожен глядач – творець, то відходять усі табу, сумніви в творчості.

3. Зміна світосприйняття. Участь у колективному творчому процесі дозволяє побачити світ з іншої точки зору, дає можливість віднайти новий контекст простих речей та розвивати креативне мислення.

4. Створення соціального зв'язку. Формуються дружні зв'язки та підтримка між учасниками. Потужний соціальний контекст практик – найцінніше, що створює партисипація.

5. Розвиток спільноти. Партисипативні практики сприяють формуванню спільнот та сприяють побудові взаємодопомоги та підтримки серед учасників. Бо стає важливим вже не те, що побачить глядач, а те, що відбувається між людьми.

У світі сучасного мистецтва партисипація стає все більш поширеним явищем. Контекст глядача стирається, бо відбувається поєднання жесту художника і глядача, співавторство. Це дозволяє зробити мистецтво більш доступним, демократичним та соціально важливим. Розвиток партисипативних практик у мистецтві має потенціал змінити спосіб, яким ми сприймаємо та взаємодіємо з мистецтвом у майбутньому.

Список використаних джерел

1. Алфьорова З. Межі видимого. Становлення візуального мистецтва : монографія. Харків : ХДАК, 2008. 268 с.
2. Гріффітс К., Кост М. Посібник із креативного мислення. Харків : Фабула, 2020. 288 с.